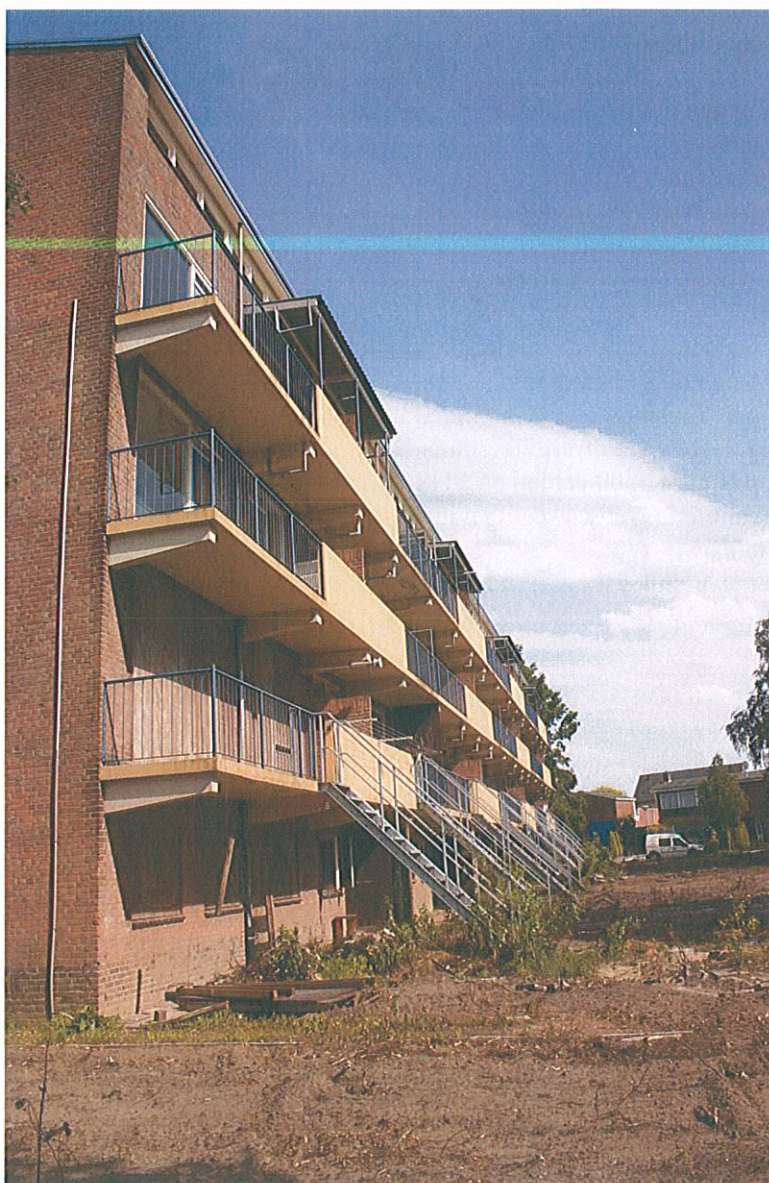

Flora- en faunaquickscan aan de Europalaan 25 t/m 71 in Winterswijk

**In opdracht van:
De Woonplaats**

29 augustus 2011
J.P.M. Hovens en G. Lenstra

Inhoud

1	Inleiding.....	2
2	Beleidskader.....	3
2.1	Inleiding.....	3
2.2	Flora- en faunawet.....	3
2.3	Natuurbeschermingswet 1998.....	4
3	Werkwijze.....	6
3.1	Beschrijving van het plangebied.....	6
3.2	Veldinventarisatie.....	6
4	Resultaten inventarisatie.....	8
4.1	Resultaten beleidsinventarisatie.....	8
4.2	Resultaten veldinventarisatie.....	9
5	Effecten van de voorgenomen ingreep.....	11
5.1	De ingreep.....	11
5.2	Effecten op algemene beschermde soorten in het plangebied.....	11
5.3	Effecten op algemene broedvogels.....	11
5.4	Effecten op de huismus.....	11
5.5	Effecten op de gewone dwergvleermuis.....	12
5.6	Effecten op Natura 2000 gebied en EHS.....	12
6	Consequenties vanuit de wet- en regelgeving.....	13
6.1	Flora- en faunawet.....	13
6.2	Overige regelgeving.....	14
	Literatuur.....	15

1 Inleiding

Onderzoeksvragen

De Woonplaats heeft Faunaconsult opdracht gegeven een flora- en faunaquickscan uit te voeren aan de Europalaan 25 t/m 71 in Winterswijk. Op deze locatie wordt de bestaande flat gesloopt en vervolgens wordt er een appartementencomplex gebouwd.

Faunaconsult is gevraagd het volgende aan te geven:

- welke beschermde dieren en planten komen voor in het plangebied
- welke effecten heeft de voorgenomen ingreep
- kunnen negatieve effecten zoveel mogelijk worden gemitigeerd (verzacht)
- welke eventuele gevolgen zijn er met betrekking tot de Vogel- en Habitatrichtlijn, de Natuurbeschermingswet en de EHS en op welke wijze kunnen die worden gecompenseerd.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het huidige beleidskader en van de Flora- en faunawet. Hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven en in hoofdstuk 5 de effecten van de voorgenomen ingreep op de aanwezige natuurwaarden. Hoofdstuk 6 behandelt de consequenties van wet- en regelgeving.

2 Beleidskader

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het natuurbeleid van de diverse overheden, dat van belang is bij de voorgenomen herinrichting van het plangebied. Het natuur- en soortenbeleid is in Nederland geregeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Hiermee wordt onder andere invulling gegeven aan de Europese wet- en regelgeving, zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Stb. 1998, 402) is op 1 april 2002 in werking is getreden. Deze wet bundelt onder meer de bepalingen over soortenbescherming die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen, namelijk de Vogelwet 1936, de Jachtwet, (de oude) Natuurbeschermingswet, de Nuttige Dierenwet 1914 en de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen en enkele bij AMvB (Stb. 523, 2000) speciaal aangewezen plant- en diersoorten. Uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij'- beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 18 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

- algemene soorten (FF1);
- overige soorten (FF2);
- streng beschermde soorten (FF3).

De categorie 'algemene soorten' –zoals mol en konijn - is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie 'overige soorten' is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) of het huidige Ministerie van EL&I (Economische zaken, Landbouw en Innovatie) goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen, bijvoorbeeld: altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden, bijvoorbeeld door een hol af te schermen of de standplaats van planten aan te geven. Voor ingrepen waarvoor geen goedgekeurde gedragscode bestaat, moet ten aanzien van verblijfplaatsen van beschermde soorten uit de categorie 'overige soorten', een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen 'geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort'.

De categorie 'streng beschermde soorten' omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Voor de categorie 'streng beschermde soorten' wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor bijlage 1 soorten wordt getoetst aan de volgende drie criteria (Ministerie van LNV, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:
 - Onderzoek en onderwijs;
 - Repopulatie en herintroductie;

- Bescherming van flora en fauna;
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van openbaar belang;
- Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
- Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
- Bestendig gebruik;
- Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zg. uitgebreide toets en aan alle drie moet worden voldaan. Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en het gaat om streng beschermde soorten en/of vogels, dan wordt extra getoetst op een vierde criterium:

4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van ‘zorgvuldig handelen’

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van streng beschermde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Volksgezondheid of openbare veiligheid
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van vogels ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Veiligheid van het luchtverkeer
- Volksgezondheid of openbare veiligheid

2.3 Natuurbeschermingswet 1998

Natuurbeschermingswet 1998 beschermt verschillende soorten gebieden

De eerste Natuurbeschermingswet in Nederland dateert van 1967, deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen, onder andere door het aanwijzen van beschermde natuurmonumenten. Deze oorspronkelijke natuurbeschermingswet is in 1998 vervangen en sindsdien richt de wet zich nog uitsluitend op de bescherming van gebieden.

De bepalingen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (tezamen genoemd “Natura 2000”) zijn geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet. Zodoende is het Europese beleid ten aanzien van natuurbescherming in de Nederlandse wet verankerd. De Natuurbeschermingswet regelt de aanwijzing en bescherming van de volgende soorten gebieden:

- Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (samen zijn dit de Natura 2000-gebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands (RAMSAR Conventie).

De Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder op de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. In de richtlijn worden nadere regels gesteld aan de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten. Een aantal gebieden is hierbij aangewezen als speciale beschermingszone. Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het ecologische netwerk van natuurgebieden in Europa. Voor beschermde vogelsoorten kan geen ontheffing worden aangevraagd voor uitvoering van werkzaamheden.

De Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats, habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van deze richtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen. Bijlage IV vermeldt in het wild voorkomende kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die strikt beschermd moeten worden.

Natura 2000

De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn vormen samen Natura 2000. Alle lidstaten van de Europese Unie wijzen beschermde natuurgebieden aan die waardevol zijn voor het behoud van biodiversiteit in Europa. Nederland zal aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging maken rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EL&I. Daarnaast zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheersplannen opstellen. Deze beheersplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

Beschermde natuurmonumenten

Met de aanwijzing van Natura 2000-gebieden zullen Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met zo'n aanwijzing komen te vervallen. De buiten de Natura 2000 gebieden gelegen Beschermde Natuurmonumenten blijven bestaan. Beschermde Natuurmonumenten zijn als zodanig aangewezen vanwege de aanwezigheid van grote ecologische waarden.

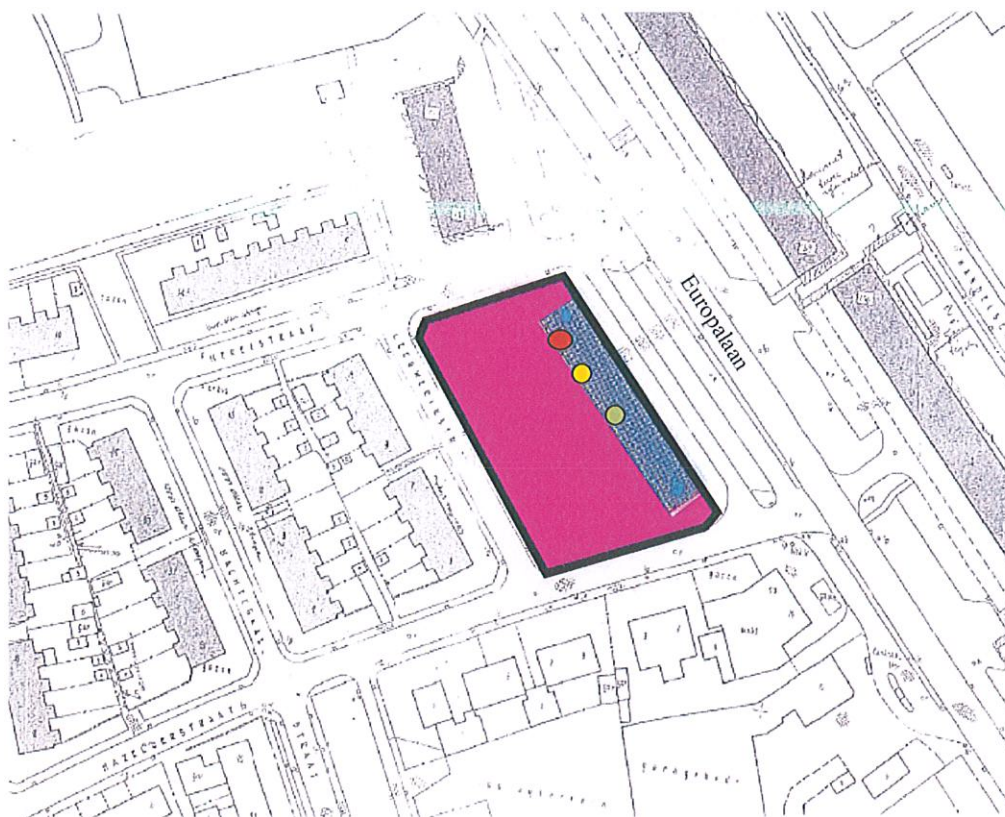
Wetlands (RAMSAR Conventie)

De Ramsar-conventie is een internationale overeenkomst inzake watergebieden (draslanden) die van internationale betekenis zijn, in het bijzonder als woongebied voor watervogels. Een groot deel van deze beschermde wetlands is in Nederland ook al als Natura 2000 gebied aangewezen.

3 Werkwijze

3.1 Beschrijving van het plangebied

De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (zwart omlijnd). De locatie van het huismussennest is geel weergegeven, de locatie van de zomerkolonie rood, de locatie van de najaarskolonie groen.

Plangebied

Het plangebied bestaat uit een leegstaande flat met tuin, waarin ondermeer exotische eiken, ruwe berk, lijsterbes, Amerikaanse eik, zomereik, hazelaar en prunus groeien. Daarnaast bevindt zich in de tuin een dicht struweel van exotische struiken. De volgende plantensoorten zijn verder in het plangebied waargenomen: varkensgras, Canadese fijnstraal, paardenbloem, bijvoet, klimop, grote brandnetel, akkerdistel, ridderzuring en kleeftkruid. De directe omgeving rond het plangebied bestaat uit woonwijken.

3.2 Veldinventarisatie

Op 30 mei 2011 heeft Faunaconsult het plangebied en directe omgeving bezocht voor een quickscan. Daarbij werden de aanwezige biotopen beoordeeld op hun geschiktheid als habitat voor beschermde diersoorten. Tevens werd er gezocht naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde planten, zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, hollen, en potentieel geschikte verblijfplaatsen. Aan de hand van relevante (verspreidings)literatuur (Bijlsma et al., 2001; Bos et al., 2006; Broekhuizen et al., 1992; Limpens et al., 1997; RAVON, 2001, 2003, 2004, 2006, 2007 en 2010; Van Roomen et al., 2000 en SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002) is vervolgens ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

In de nachten van 7 op 8 juni en 24 op 25 augustus (2011) heeft Faunaconsult vleermuizen geïnventariseerd met behulp van een heterodyne vleermuisdetector. Hierbij werd elke nacht in twee blokken van drie uur geobserveerd (vanaf een uur voor zonsondergang en vanaf twee uur voor

zonsopgang). Van lastig te determineren soorten zijn met behulp van een time-expansion detector/recorder geluidsopnamen gemaakt, waarvan vervolgens het sonogram op de computer is geanalyseerd. Eventuele vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen werden in kaart gebracht door te zoeken naar zwermende vleermuizen.

In de ochtenden na het vleermuizenonderzoek heeft Faunaconsult alle jaarrond beschermde vogelnesten en broedterritoria van vogels waarvan Dienst Regelingen (2009a, -b en -c) een omgevingsscan wenst, in kaart gebracht. Nachtactieve vogels werden tijdens het vleermuizenonderzoek geïnventariseerd.

4 Resultaten inventarisatie

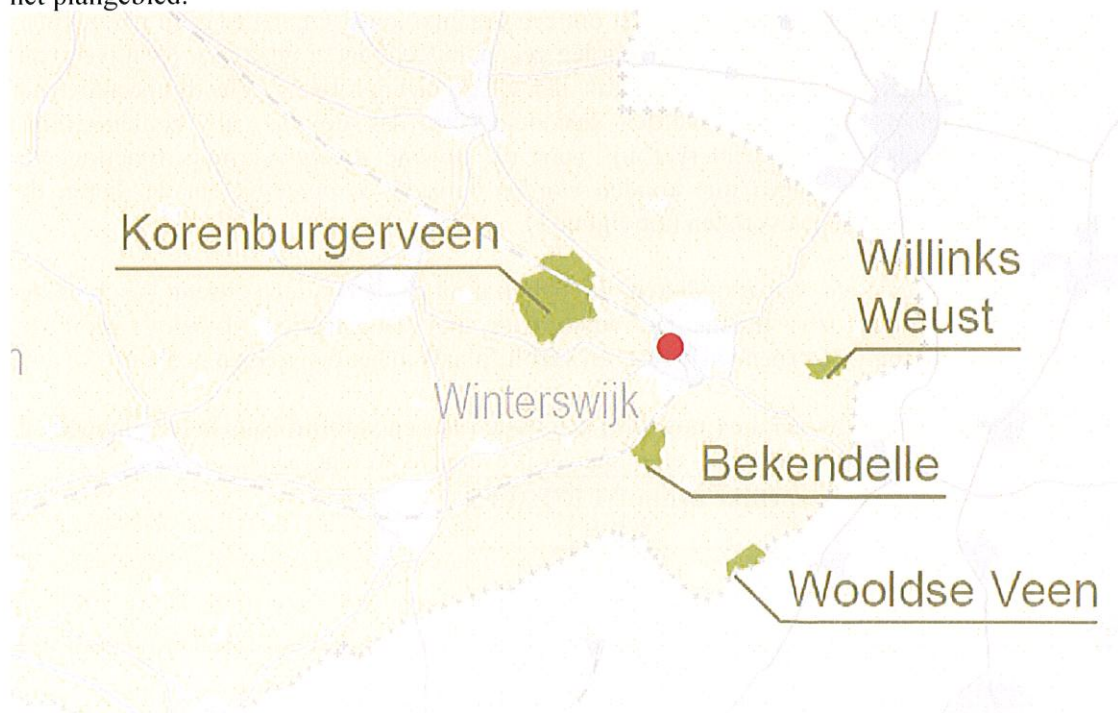
4.1 Resultaten beleidsinventarisatie

Het plangebied bevindt zich op circa 800 meter van de EHS (Ecologische HoofdStructuur), zie figuur 2.

Figuur 2. Ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van de EHS (groen weergegeven) .

Het plangebied bevindt zich op meer dan 2 kilometer van Natura 2000 gebieden 'Bekendelle' en 'Korenburgerveen'. Zie figuur 3. Beschermd natuurmonumenten liggen op nog grotere afstand van het plangebied.

Figuur 3. Ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Natura 2000 gebieden (groen weergegeven).

Winterswijk maakt daarnaast deel uit van Nationaal Landschap Winterswijk, een zogenaamd coulissenlandschap: houtwallen en wegbegroeiingen delen het landschap op in kleine, onregelmatige vlakken, die vaak als essen in gebruik zijn. Voor meer informatie over Nationale Landschappen zie onderstaand kader.

Nationale Landschappen

Er bestaan in Nederland twintig Nationale Landschappen, die elk een unieke combinatie van cultuurhistorische en natuurlijke elementen hebben. De Nationale Landschappen kenmerken zich door de specifieke samenhang tussen de verschillende onderdelen van het landschap, zoals natuur (flora en fauna), reliëf (bijv. beekdalen en terpen), grondgebruik (bijv. landbouw, watermanagement) en bebouwing (bijv. dorpsgezichten en forten).

Er zijn geen extra wettelijke voorwaarden voor de Nationale Landschappen. Wel geldt binnen de grenzen van een Nationaal Landschap een extra kwaliteitsbeleid. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk, zolang de kernkwaliteiten worden behouden of verstrekt (ja-mits principe). Verder kunnen er nieuwe woningen voor de eigenbevolkingsgroei worden gebouwd ('migratiesaldo 0') en er is ruimte voor lokale en regionale bedrijvigheid. Grootschalige ruimtelijke ontwikkelingen zijn niet mogelijk omdat deze niet verenigbaar zijn met de kernkwaliteiten. Denk bijvoorbeeld aan een grote vinexlocatie. Verder bepaalt de Wet Inrichting Landelijk Gebied (WILG) dat per 2007 niet het rijk, maar de provincies zelf in grote mate bepalen wanneer en hoe ze de financiële rijksbijdrage inzetten om de doelen voor de Nationale Landschappen te bereiken.

4.2 Resultaten veldinventarisatie

Zoogdieren

Beide vleermuisnachten bleek er een dagrustplaats van 3 gewone dwergvleermuizen in de flat aanwezig te zijn. In de avond van 7 juni bleek dit uit het feit dat er 3 gewone dwergvleermuizen voor de westzijde van de flat zwermden, in de avond van 24 augustus werden 3 uitvliegende dieren bij het middelste deel van de flat waargenomen. Beide keren werden 's ochtends geen invliegende vleermuizen waargenomen. In de ochtend van 25 augustus was dit waarschijnlijk te wijten aan de lage ochtendtemperatuur (beneden de 8 graden Celsius). Andere vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen werden tijdens het vleermuizenonderzoek niet waargenomen, evenals andere vleermuissoorten. Uit het onderzoek blijkt dat er 's zomers en in het najaar een kleine kolonie gewone dwergvleermuizen in de op het zuiden gelegen spouw van de flat woont. Vanwege het kleine aantal (3) vleermuizen gaat het hier hoogstwaarschijnlijk niet om een kraamkolonie. Omdat er geen paarroepen en territoriaal gedrag werden waargenomen, kan worden geconcludeerd dat er geen paarverblijven van de gewone dwergvleermuis aanwezig zijn. Conform het vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, 2011) kan worden geconcludeerd dat de flat als zomerverblijf, najaarsverblijf en mogelijk ook als winterverblijf voor de gewone dwergvleermuis functioneert. Alhoewel de exacte uitvliegopeningen niet konden worden bepaald, is duidelijk dat de dieren de spouw via verschillende stootvoegen verlaten (zie figuur 1).

Sporen, wissels, uitwerpselen etc. van zoogdieren, die behoren tot de categorieën 'streng beschermde soorten' of 'overige soorten' zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Tabel 1 geeft de zoogdiersoorten weer die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben.

Tabel 1. Beschermde zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)	X		
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)	X		
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)	X		
Mol (<i>Talpa europea</i>)	X		
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)	X		
Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>)	X		

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)			X

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Vogels

Onder het golfplatendak boven een van de balkons bevond zich tijdens het onderzoek een nest met jonge huismussen. In geen van de bomen zijn holten aanwezig. Steenuilennesten, gierzwaluwnesten of andere jaarrond beschermde vogelnesten zijn zeker afwezig in het plangebied. In het plangebied bevindt zich een eksternest; dit is een soort waarvan Dienst Regelingen (2009b) een omgevingsscan eist. Een aantal bomen en struiken in het plangebied bevat in het broedseizoen waarschijnlijk nesten van algemene vogelsoorten. Tabel 2 geeft de vogelsoorten weer die in het plangebied broeden en waarvan het nest jaarrond is beschermd.

Tabel 2. In het plangebied voorkomende vogels waarvan het nest en de habitat jaarrond als een vaste rust- en verblijfplaats wordt gezien. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)			X

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Overige beschermde soorten

In het plangebied zijn geen beschermde soorten aanwezig. Er bevinden zich alleen algemene, niet beschermde plantensoorten (zie paragraaf 3.1). Doordat er geen wateren aanwezig zijn, is het voorkomen van vissen of voortplantingswateren van amfibieën uitgesloten. Wel dient een deel van het plangebied mogelijk als landhabitat van algemene amfibieënsoorten (zie tabel 3). Voor reptielen zijn de aanwezige biotopen ongeschikt.

Tabel 3. Beschermde amfibieën die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats in het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)	X		
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)	X		

FF1 = algemene soorten

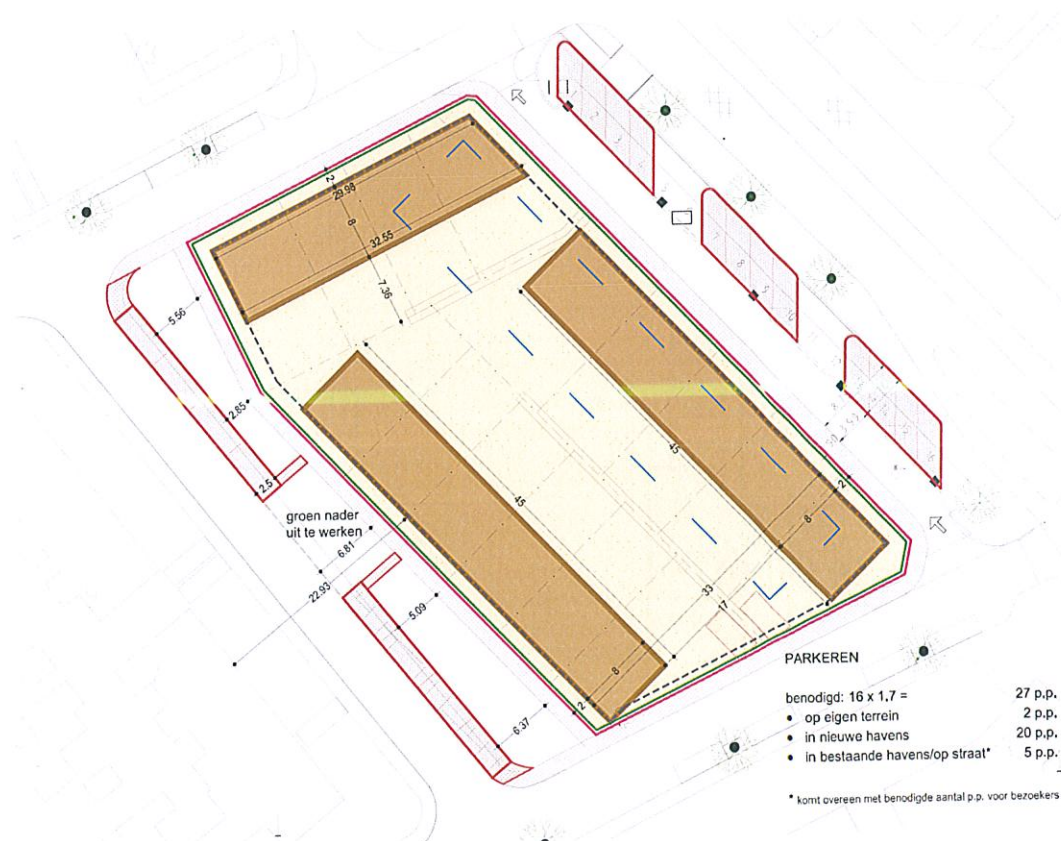
FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

5 Effecten van de voorgenomen ingreep

5.1 De ingreep

De aanwezige bebouwing wordt gesloopt en daarna wordt er een appartementencomplex gerealiseerd (zie figuur 4).

Figuur 4. De voorgestane situatie

5.2 Effecten op algemene beschermde soorten in het plangebied

Het foerageergebied van enkele algemeen voorkomende beschermde zoogdieren zal tijdelijk (deels) verdwijnen. Holen en individuen van algemeen voorkomende dieren zullen hierbij mogelijk worden verstoord of verdwijnen. Voor enkele vogelsoorten zal (mogelijk) broedgebied verdwijnen. Voor al deze soorten biedt de directe omgeving van het plangebied voldoende andere habitats.

5.3 Effecten op algemene broedvogels

Doordat de vegetatie buiten het broedseizoen wordt verwijderd (dus buiten de periode 15 maart – 15 juli) wordt schade aan de meeste vogelsoorten, eieren en vogelnesten voorkomen.

5.4 Effecten op de huismus

Onder het golfplatendak van een van de balkons bevindt zich een huismussennest. Door de flat buiten het broedseizoen te slopen, of door de nestplaats buiten het broedseizoen ongeschikt te maken, kan worden voorkomen dat er eieren of jonge huismussen worden verwond of gedood. Door het creëren van drie alternatieve nestlocaties in de nieuwbouw kan het aantal huismussennesten in het plangebied toenemen (zie 6.1). Tussen de sloop en de nieuwbouw kunnen de huismussen in de omgeving rond het plangebied terecht; hier bevinden zich vele huizen met pannendaken waaronder een nest kan worden gebouwd.

5.5 Effecten op de gewone dwergvleermuis

Met de sloop van het flatgebouw gaat een zomer-, najaars- en waarschijnlijk ook een winterverblijf van 3 gewone dwergvleermuizen verloren. Om dit te mitigeren dienen in de nieuwbouw drie vleermuiskasten te worden geplaatst (zie 6.1). Tussen de sloop en de nieuwbouw kunnen de 3 gewone dwergvleermuizen in de omgeving rond het plangebied terecht; hier bevinden zich namelijk meerdere huizen en flats met soortgelijke stootvoegen.

5.6 Effecten op Natura 2000 gebied en EHS

Natura 2000 gebieden 'Korenburgerveen' en 'Bekendelle' en de EHS liggen op een grote afstand van het plangebied. Het is onwaarschijnlijk dat de voorgenomen plannen ook maar enig effect op beschermde soorten en habitats in deze gebieden zullen hebben.

6 Consequenties vanuit de wet- en regelgeving

6.1 Flora- en faunawet

Beschermde dieren uit de categorie 'algemene soorten': vrijstelling

Voor het vernietigen van holen etc. en verstoren van beschermde zoogdieren van de categorie 'algemene soorten' voor ruimtelijke ingrepen, bestaat een vrijstelling op grond van 'AMvB artikel 75' van de Flora- en faunawet (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005). Er hoeft daarom geen ontheffing te worden aangevraagd.

De meeste vogels: geen directe schade

Door het verwijderen van de vegetatie buiten de periode 15 maart tot 15 juli (het broedseizoen van de meeste vogels) uit te voeren, wordt directe schade aan vogels, hun nesten en eieren voorkomen.

Vleermuizen: mitigatie en aangepaste werkwijze tijdens de sloop

In de flat bevindt zich een zomer-, najaars- en waarschijnlijk ook een winterverblijf van 3 gewone dwergvleermuizen. De gewone dwergvleermuis is streng beschermd onder de Flora- en faunawet (artikels 9 en 10), evenals zijn vaste rust- en verblijfplaatsen (artikel 11). Het met de sloop van de flat gepaard gaande verlies van vaste rust- en verblijfplaatsen dient daarom te worden gemitigeerd, door in de nieuw te bouwen appartementen drie vleermuiskasten in te bouwen. Hiertoe dienen 3 houtbetonnen koloniekasten van de firma's Schwegler, Waveka, Naturschutzbedarf Strobel of Hasselfeldt Naturschutz te worden gebruikt.

Bij de sloop dient een aangepaste werkwijze te worden gehanteerd. Hiermee wordt voorkomen dat er vleermuizen worden gedood. In de minst kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis (buiten de winterslaap en buiten de kraamtijd, dus in de periode 15 maart – 15 mei of in de periode 15 juli – 15 oktober) worden alle stootvoegen aan de zuidzijde van de flat ongeschikt gemaakt als invliegopening voor vleermuizen. Nadat met een batdetector is geconstateerd dat alle vleermuizen zijn uitgevlogen, dienen er plastic sheets tegen de openingen te worden geplaatst, waardoor vleermuizen wel naar buiten, maar niet naar binnen kunnen.

Als de voorgestelde mitigatie (plaatsen vleermuiskasten) en aangepaste werkwijze tijdens de sloop worden uitgevoerd, dan wordt de Flora- en faunawet niet overtreden. De functionaliteit van het plangebied (dagrustplaats voor de gewone dwergvleermuis) blijft dan immers intact, en er worden geen gewone dwergvleermuizen gedood. Het is in dat geval niet nodig een ontheffing op artikel 11 (verbod op vernietigen vaste rust- en verblijfplaatsen) van de Flora- en faunawet aan te vragen. Zo'n ontheffing is overigens niet te verkrijgen, omdat de gewone dwergvleermuis staat vermeld op bijlage 4 van de Habitatrichtlijn. Voor het vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen van Habitatrichtlijnsoorten kan in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen geen ontheffing worden verkregen (zie 2.2 en Dienst Regelingen, 2009a en 2009c).

Nest huismus: mitigatie en aangepaste werkwijze tijdens de sloop

In de flat bevindt zich een huismussennest. Huismussen zijn streng beschermd onder de Flora- en faunawet (artikels 9 en 10), evenals hun eieren (artikel 12) en nest (artikel 11). Het nest van de huismus wordt jaarrond gezien als een beschermde vaste rust- en verblijfplaats (Dienst Regelingen, 2009b). Door bij de nieuwbouw te voorzien in alternatieve broedgelegenheden, wordt het lokale voortbestaan van de huismus gewaarborgd. Dat kan door het plaatsen van 2 huismussenkoloniekasten (elke kast biedt ruimte aan 3 broedparen). Deze zijn te bestellen bij Vivara of Waveka.

Indien er volgens de hier gegeven aanbevelingen wordt gewerkt, is het niet nodig om voor de huismus een ontheffing op de Flora- en faunawet aan te vragen. Indien de gemeente het toch noodzakelijk vindt om een goedkeuring van het bevoegde gezag te ontvangen, dan kan er toch een ontheffing worden aangevraagd. Omdat de voorgenomen maatregelen niet als een in de Vogelrichtlijn genoemd belang worden gezien (zie hoofdstuk 2), kan er door Dienst Regelingen geen ontheffing worden afgegeven. Wel kan een positieve afwijzing van de ontheffingsaanvraag worden verkregen, waarin staat dat een

ontheffing niet nodig is, omdat de hier beschreven mitigerende maatregelen er toe leiden dat het functionele leefgebied van de huismus intact blijft (Dienst Regelingen, 2009a en 2009c).

Indien er volgens de hier gegeven aanbevelingen wordt gewerkt, is het niet nodig voor vogels een ontheffing op de Flora- en faunawet aan te vragen. Omdat de voorgestane herinrichting niet als een in de Vogelrichtlijn genoemd belang wordt gezien (zie 2.2), kan zo'n ontheffing ook niet worden verkregen. Indien de gemeente het toch noodzakelijk vindt om een goedkeuring van het bevoegde gezag te ontvangen, dan kan er toch een ontheffing worden aangevraagd. Dienst Regelingen zal dan naar verwachting een positieve afwijzing geven, waarin staat dat een ontheffing niet nodig is (omdat de beschreven mitigerende maatregelen er toe leiden dat het functionele leefgebied van de huismus intact blijft (Dienst Regelingen, 2009a en 2009c).

Voorkomen doden of verwonden dieren

De in de Flora- en faunawet genoemde 'algemene zorgplicht' is ook op beschermde soorten uit de categorie 'algemene soorten' van toepassing. Beschermde diersoorten (ook die van de categorie 'algemene soorten') die tijdens het verwijderen van vegetatie en het vergraven van grond worden aangetroffen, moeten direct worden gevangen en na afloop van de werkzaamheden in het aangrenzende gebied worden vrijgelaten.

6.2 Overige regelgeving

Omdat er geen negatieve effecten op de EHS zijn, zijn er vanuit het provinciale beleid geen bezwaren te verwachten. Omdat er geen negatieve effecten op Natura 2000 gebieden zijn te verwachten, is er ook geen vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet (ex artikel 19d lid 1).

Literatuur

- Bijlsma, R.G., F. Hustings en K.C.J. Camphuysen. 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2). GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.
- Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff. 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden; European Invertebrate Survey, Leiden.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk en J.B.M. Thissen (red.). 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV, Utrecht.
- Dienst Regelingen. 2009a. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009b. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009c. Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Limpens, H.G.J.A., K. Mosterd en W. Bongers. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-B. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- RAVON. 2001. Waarnemingsoverzichten. RAVON 4: 61-76.
- RAVON, 2003. Waarnemingenoverzicht 2001. RAVON, 5: 47-64.
- RAVON, 2004. Waarnemingenoverzicht 2002. RAVON, 6: 33-48.
- RAVON, 2006. Waarnemingenoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.
- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.
- RAVON, 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON, 34: 61-80.
- Roomen, van, M.W.J., A. Boele, M.J.T van der Weide, E.A.J. van Winden en D. Zoetebier. 2000. Belangrijke vogelgebieden in Nederland, 1993-97. Actueel overzicht van Europese vogelwaarden in aangewezen en aan te wijzen speciale beschermingszones en andere belangrijke gebieden. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur. 2011. Vleermuisprotocol 2011. Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging.